

Hyvinvointialueiden arviointi ja arvioinnin tietopohja

Hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon valvonta:
Itä-Suomen aluehallintoviraston alueen tilaisuus 16.6.2022

Jaana Leipälä, arviointipäällikkö
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)

30 § Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arviot

THL laatii vuosittain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan asiantuntija-arvion

- **valtakunnallisesti**
- sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueittain
- **hyvinvointialueittain**

THL:n asiantuntija-arvioissa tarkastellaan

- väestön hyvinvoinnin ja terveyden tilaa väestöryhmittäin
- sosiaali- ja terveydenhuollon **tarpeen, saatavuuden, laadun, vaikuttavuuden ja yhdenvertaisuuden toteutunutta ja arvioitua tulevaa kehitystä**
- asiakkaiden **palvelujen yhteensovittamisen toteutumista**
- sosiaali- ja terveydenhuollon **investointien tarvetta ja vaikutuksia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia, niiden kehitystä ja tuottavuutta**
- toimenpiteitä, joiden toteuttaminen hyvinvointialueella on kustannusten hallinnan kannalta tai muutoin välttämätöntä, jotta **sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeenmukaisuus, saatavuus, laatu, vaikuttavuus ja yhdenvertaisuus sekä asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen voidaan valtion rahoituksella ja muulla tulorahoituksella turvata**

Arviointeja on laadittu vuodesta 2018 lähtien.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)

24 § Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön neuvottelut hyvinvointialueen kanssa

Neuvotteluissa käsitellään seuraavia asiakokonaisuuksia:

- 1) palvelujen ja muiden toimenpiteiden **tarpeen ja määrän arviointi ja ennakointi**
- 2) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen **yhdenvertaisuus, tarpeenmukaisuus ja riittävyys**
- 3) väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä sitä ja muita tehtäviä koskeva **yhteistyö kuntien ja muiden toimijoiden kanssa**
- 4) sosiaali- ja terveydenhuollon **tuottavuus ja kustannusvaikuttavuus sekä hyvinvointialueen kustannusten kehitys ja rahoituksen riittävyys**
- 5) järjestämisvastuun toteuttamisen edellyttämä **riittävä henkilöstö, osaaminen, toimintakyky, valmius ja oma palvelutuotanto**
- 6) sosiaali- ja terveydenhuollon investoinnit ja hyvinvointialueen alustava esitys hyvinvointialueesta annetun lain 16 §:ssä tarkoitetuksi investointisuunnitelmaksi
- 7) sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinta
- 8) lain 36 ja 39 §:n mukaisten yhteistyösopimusten toimeenpano sekä hyvinvointialueen muu työnjako ja yhteistyö muiden hyvinvointialueiden kanssa
- 9) **hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon omavalvonta**
- 10) tarpeen mukaan muut kuin 1–9 kohdassa tarkoitettut sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvät asiat

THL:n asiantuntija-arvioiden sisällöstä

- Asiantuntija-arviot toimivat STM:n ja hyvinvointialueiden välisten ohjausneuvottelujen keskeisenä tietoaaineistona
- Tavoitteena sote-palvelujen järjestämisen arvioinnin painopisteen siirtäminen strategisen tason kysymyksiin ja kohti vaikuttavuusperusteista arviointia
- Temaattisista sisällöistä sovitaan yhteistyössä STM:n sosiaali- ja terveydenhuollon ohjausosaston kanssa. Painopisteet vaihtelevat vuosittain. **Vuoden 2022 teemat:**
 - Väestö ja palvelutarve
 - Hyvinvointialueen hallinnollinen ja toiminnallinen rakentuminen
 - Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja riittävyys
 - Palvelujen integraation nykytila ja kehittämistoimet
 - Yhdenvertaisten palvelujen saatavuus ja saavutettavuus
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset, investoinnit ja rahoitus
- THL arvioi hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän lähtötilannetta suhteessa sote-uudistuksen kansallisiin tavoitteisiin ja strategioihin
- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on vuoden 2022 loppuun asti edelleen kunnilla, joten kyseessä on siirtymävaiheen arviointi

Arvioinnin tietopohjasta ja sen kehittämisestä

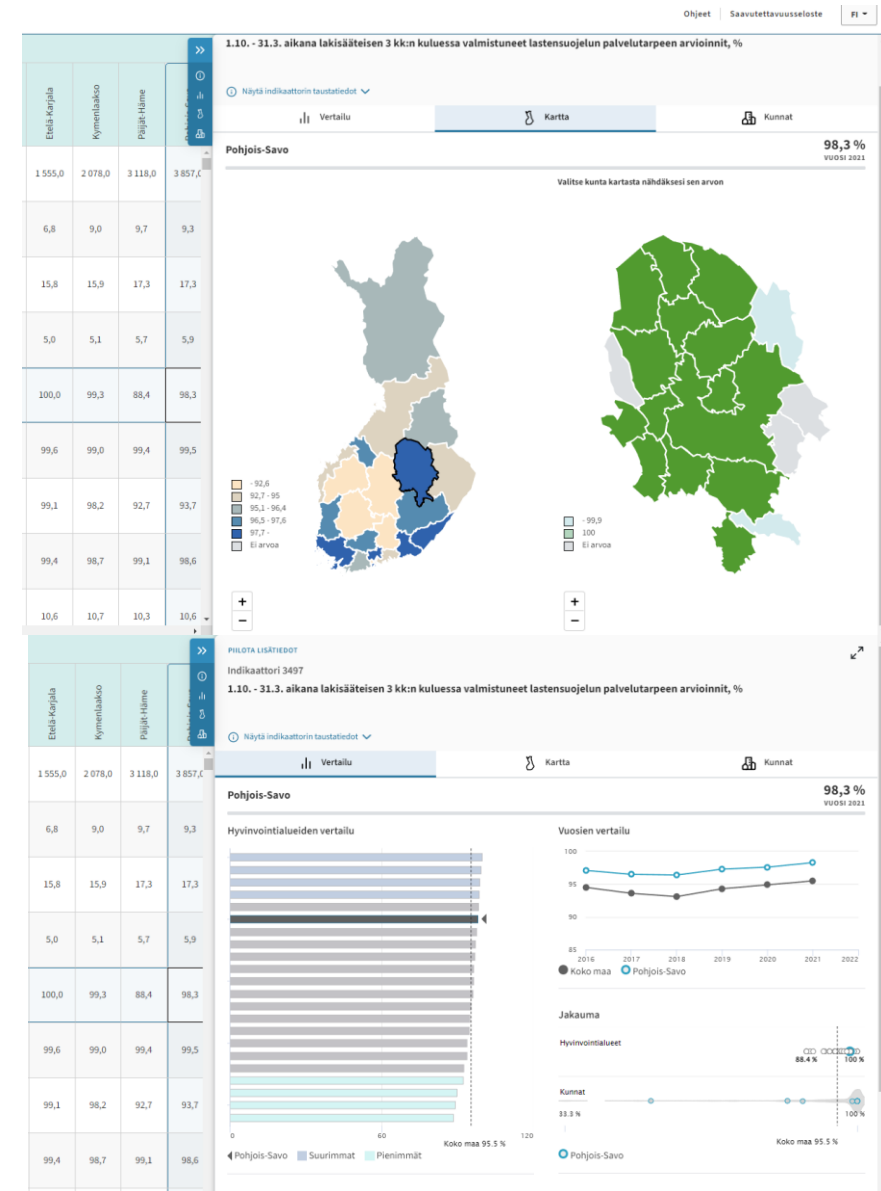
- **indikaattoritiedot THL:n ylläpitämistä tietolähteistä**
 - kustannusvaikuttavuusmittaristo KUVA (saatavissa [Sotokuva-palvelussa](#)), jota uudistetaan Valtava-hankkeessa
 - [Sotkanet.fi-palvelu](#)
 - [Tietokantaraportit](#)
 - Sosiaalihuollon rekisteriuudistus (Sosdata) ja RAI-arviointivälineistön käytön velvoittavuus parantavat sosiaalihuollon tietopohjaa tulevaisuudessa
- **valvontaviranomaisten sote-järjestämislain mukaisiin valvonnan yhteydessä saatujen tietojen perusteella laaditut selvitykset**
- alueiden ja THL:n asiantuntijoiden kanssa käydyt keskustelut
- toimintakertomus- ja tilinpäätöstiedot, päätöspöytäkirjat, tarkastuskertomukset ym. alueiden dokumentit
- jatkossa myös hyvinvointialueiden omiin sote-järjestämislain mukaiset selvitykset, esim. vuosittaiset selvitykset sosiaali- ja terveydenhuollon ja talouden tilasta [[Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä \(612/2021\)29 §](#)]

Sotokuva-palvelu avattiin keväällä 2022

- Sotokuva-palvelu korvasi aiemmin käytetyn Tietoikkuna-palvelun.
- Palvelussa on koottua tietoa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tilasta, tarpeesta, laadusta, vaikuttavuudesta ja kustannuksista hyvinvointialueittain ja kunnittain.
- Tiedot perustuvat sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuusmittaristoon (KUVA).
- Indikaattoreita voi lajitella tehtäväkokonaisuuksittain ja ulottuvuuksittain.
- Tietoja voi hyödyntää hyvinvointialueiden järjestämisen sosiaali- ja terveydenhuollon seurannassa ja arvioinnissa sekä tiedolla ohjauksessa ja johtamisessa.
- Mittaristosta on käytettävissä kaksi eri tietopohjaa:
 - Päivittyvässä tietopohjassa näkyvät aina mittariston indikaattorien tuoreimmat luvut.
 - Kiinnitetyssä tietopohjassa mittariston indikaattorien päivittyminen on keskeytetty kuvaamaan tietyn ajankohdan tilannetta

KUVA-mittariston indikaattorit [Sotokuva.fi](https://sotokuva.fi) -palvelussa

- Arvioinnissa hyödynnettävien kaikille alueille yhteisten KUVA-indikaattoreiden tiedot raportoidaan Sotokuva-palvelussa hyvinvointialueittain ja kunnittain
- Indikaattoreiden arvot ja tietosisältökuvaukset rajapinnan kautta Sotkanetistä
- Eri näkymiä: numeeriset taulukot, kartat, graafiset kuviot
- Mahdollisuus tarkastella tuoreimpia tietoja (päivittyvä tietosisältö) tai tietyn ajankohdan tilannetta (kiinnitetty tietosisältö)
 - [Hyvinvointialueiden arvioinnin tietopohja kiinnitetään 17.6.2022](#)
 - Kaikki indikaattorit eivät päivity joka vuosi johtuen tausta-aineiston saatavuudesta
- Sotokuva-palvelun [ohjevideo](#)

Aluehallintovirastojen toimialueet ja yhteistyöalueet

- THL organisoitunut arviointitoiminnon yhteistyöalueittain

	Etelä-Suomen yta	Länsi-Suomen yta	Sisä-Suomen yta	Itä-Suomen yta	Pohjois-Suomen yta
Etelä-Suomen aluehallintovirasto	Helsingin kaupunki Länsi-Uusimaa Vantaa ja Kerava Keski-Uusimaa Itä-Uusimaa Päijät-Häme Kymenlaakso Etelä-Karjala HUS-yhtymä		Kanta-Häme		
Lounais-Suomen aluehallintovirasto		Varsinais-Suomi Satakunta			
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto		Pohjanmaa	Pirkanmaa Etelä-Pohjanmaa	Keski-Suomi	Keski-Pohjanmaa
Itä-Suomen aluehallintovirasto				Pohjois-Savo Etelä-Savo Pohjois-Karjala	
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto					Pohjois-Pohjanmaa Kainuu
Lapin aluehallintovirasto					Lappi

Hyvinvointialueiden arvioinnin vastuuasiantuntijat

- Arviointijohtaja **Nina Knape** (arviointitoiminnon strateginen johtaminen sekä STM:n, VM:n ja SM:n ohjausneuvotteluprosessiin osallistuminen)
- Sisä-Suomen YTA (Kanta-Häme, Pirkanmaa, Etelä-Pohjanmaa): Arviointipäällikkö **Hannele Ridanpää**
- Länsi-Suomen YTA (Varsinais-Suomi, Satakunta, Pohjanmaa) : Arviointipäällikkö **Katja Croell**
- Etelä-Suomen YTA (Helsingin kaupunki, Länsi-Uusimaa, Vantaa ja Kerava, Keski-Uusimaa, Itä-Uusimaa, Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala, HUS-yhtymä)
 - Arviointipäällikkö **Tiina Hetemaa** (Helsingin kaupunki ja Uudenmaan hyvinvointialueet)
 - Arviointipäällikkö **Taru Syrjänen** (Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala, HUS-yhtymä)
- Itä-Suomen YTA (Pohjois-Savo, Keski-Suomi, Pohjois-Karjala, Etelä-Savo): Arviointipäällikkö **Jaana Leipälä**
- Pohjois-Suomen YTA (Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi): Kehittämispäällikkö **Vesa Syrjä** uuden arviointipäällikön aloittamiseen saakka

Kiitos!

Hyvinvointialueet ja niiden asukasluvut

